

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Er vi virkelig så fattige?

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1950

Emne: Program, partiprogram, partiprogrammer

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

ret 1958

De vil styde Dem selv, hvis De undlader at læse denne artikel fra begyndelsen til slutningen.

Er vi virkelig så fattige?

Af folketingsmand Knud Tholstrup

257 1958
26. 1. 1958
BIBLIOTHEK

Panikstemningen om kronen og valutasisituationen er skabt af politikerne. Hvad der sker, når man stiller regnskab op uden at lave status.

Hver forretning kan komme ud for en likviditetskrise — eller en svalutakrise, om man vil.

Det er sket for mange i år, dels efter devalueringen, og især efter Koreakrigen, som for alvor satte prisstigningerne i gang.

De fleste fabrikanter og handlende har skyndt sig at forøge deres varelagre, indom værdsat steg for meget. Flere sådanne virksomheders indehavere har med bekymring set på deres regnskabsmånedsbalancer. Men de er blevet beroliget ved at konstatere, at det, der mangler i pengemidler, findes som forøget varelager, som oven i købet er blevet mere værd. Men røde penge er der altså ingen af, — deraf svalutakrisen.

Månedsbalance uden samtidig status.

Danmark består af enkelte virksomheder, og hele Danmarks økonomi er en genspejling af disse enkeltvirksomheders samlede økonomi. Der er bare det tussede ved det, når Danmarks månedsbalance gøres op, at der ikke samtidig gøres status.

Valutabeholdningerne er opbrugt, — kassen er tom, — og bekymringerne kommer. Da man altså ikke gør status og konstaterer, at varelagrene er steget, udebliver det beroligende moment, — og bekymringerne fortsætter og spredes også ud over landets grænser. Og så opstår der en tillidskrise, som forværrer likviditetskrisen.

Lad os da foretage et hastigt eftersyn, om ikke vore aktiver er vokset på

Folketingsmand Knud Tholstrup.

samme tid. Kan det være rigtigt, at Danmarks økonomi er blevet forringet efter tre milde vintre, hvor man har sparet hundreder af millioner kr. til brændsel og foderstoffer, og hvor bygge- og andet udendørs arbejde har kunnet fortætte praktisk talt hele året rundt, således at vi har haft en sammenhængende periode med forholdsvist lille usædvanlig arbejdsløshed og tilsvarende stor produktion — den største i landets historie.

Nej, — det kan vi ikke være blevet fattigere af. — —

Men de mange nye huse og de mange nye fabrikker og maskiner har naturligvis strammet økonomien for mange medborgere.

Vi er ikke blevet fattigere.

De milde, regnfulde vintre har dannet grundlaget for 3 særdeles gode høstår, ja endog rekord-høstår. Alene i år er der høstet 40.000 tons mere sukker end i fjor til en værdi af 50 millioner kr. Det er vi heller ikke blevet fattigere af.

At landbruget har haft gode år, viser sig i form af den højeste forrentningsprocent i lange tider, nemlig 9,8 pct.

Og at dette tal har bund i virkeligheden understryges af, at landbrugere i år får lige så meget for en slagteko, som man i fjor fik for en kølleko, og at priserne på landbrugsejendomme er i stærk stigning.

I samme periode har vi fået 1200 millioner kr. dels i gaver og dels i fordelagtige lån fra U.S.A., især bestående af vigtige råvarer og maskiner til rationalisering af produktionen.

Heller ikke det er vi blevet fattigere af. — —

Alligevel fik man det indtryk under smær-rationseringsdebatten, efter at have hørt H. C. Hansen og Jørgen Jørgensen med flere, at Danmark nærmest var på fallitens rand.

Jørgen Jørgensen gav udtryk herfor i følgende vendinger:

»Under de alvorligste økonomiske forhold, vort land har gennemlevet i årtier.»

Man ser sig blind på mangfoldige regnskaber og fantasifulde balanceopregøvelser, — og er man blind, ser alt sort ud.

Ved en hastig oversigt over de mest iøjenspringende aktiver ser vi, at lan-

det skibstonnage alene i de sidste år er steget fra 1.137 til 1.190 tusinde tons. De sidste 53.000 tons repræsenterer en værdi af ca. 150 mill. kr.

Det er kendt, at landbruget havde betydelige kornbeholdninger af gammel høst, da den nye høst kom i hus.

Antallet af kreaturer er steget med 100.000, og antallet af svin med 500.000 det sidste år. Denne stigning repræsenterer alene en værdi på et par hundrede millioner kroner. Den nævnte merværdi af sukkerhøsten i år indgår også i vor øjeblikkelige lagerbeholdning.

tionerne uvøgerligt gå ned, og det kan jo ikke forbedre landets økonomiske stilling.

Det, der er brug for, er produktionsfremgang, og hertil kræves produktionsfrihed, restriktioners og rationeringers afskaffelse.

Regeringen har før sagt, at forudsætningerne må skabes først, før friheden kan gøres. Som det fremgår af det foranstående, er de fleste forudsætninger til stede, frigivelsen kan derfor begynde straks i takt med inflationsstandsede forholderegler. At vente med friheden vil udskyde tidspunktet for de gode resultater, og venter man for længe, vil de måske helt udeblive.

Der må skædes balansen på statsbudgettet, ingen udgifter uden tilsvarende besparelser eller indtægter.

Men de 350 millioner kr. til genopbygning af værnene bør ikke dækkes delvist ved lån, som skal betales senere hen, — måske på et tidspunkt, hvor det vil være højt ubehageligt, måske i en periode med lavere beskæftigelse, og hvor man ikke ønsker en begrænsning i købekraften — tværtimod.

Penge er heller ikke tages som forbrugsafgifter, der fordyrer varen.

Og så er der jo kun to udveje tilbage, — enten skat på indtægt eller ved besparelser (måske begge dele) — eller at tage beløbet som skat på indtægt i dag og så gennemføre besparelser fremover.

Desværre blev det jo ikke Jønsen-Broby, der blev finansminister, for det havde nu været rart med de 600 millioner kroners besparelse, som han stillede i udsigt før valget, og som også er gennemført, når blot vi tager fat fra en ende.

Det er befolkningen, der trods politikerne har sørget for produktion og investering.

Føregøelse i beholdningerne andre steder fremgår ikke af nogen speciel statistik, men alle vegne, hvor man spørger, erfarer man, at lagrene er større end i fjor. Til trods for, at der er bygget adskillige nye pakhus, er det umuligt at leje lager-gulvplads, — alt er optaget.

Førend lagerføregøelse af varer er der heller ingen tvivl om, at der har fundet store forudbetalinger sted på varer, som endnu ikke er kommet hjem, ligesom visse private kreditmuligheder ikke er udnyttet i sædvanligt omfang.

Den tidligere regering har gennem udpumpning af købekraft ført en høvidet inflationspolitik, men på trods af denne dårlige politik har den dygtige danske befolkning sørget for, at det ikke er et fallitbo, som den nye regering overtager forvaltningen af — tværtimod.

Spørgsmålet er så, hvorledes den nye regering skal få likviditetskrisen hurtigt overstået og genskabt tilliden til Danmark.

Landet har blot været dårligt ledet.

Vi må først se at få genoprettet vor selvtilid og lære at stole på os selv og vort lands muligheder, så ikke en anden Mrs. Roosevelt kan skrive efter sit danmarksbesøg, at det danske folk mangler selvtilid.

Den danske befolkning er arbejdsmod, sund og fornuftig. — Danmark er et af de lande i Europa, som led mindst under krigen, og er fra naturens hånd et stærkt favoriseret land, som bare har været dårligt ledet.

Vor geografisk holdige beliggenhed gør, at vi kan købe råstofferne leveret på fabrikerne til lige så lave gennemsnitspriser som de stor-industrielle lande selv, og vi har det vigtigste af alle råstoffer, nemlig den mad i rigelig mængde, som de producerende arbejdere skal have.

Før en dansk krone kan man i Danmark købe roere, end man kan købe for

den tilsvarende valutamængde i de fleste andre lande.

Og det vil igen sige, at fremmede importører med fordel kan købe i Danmark. Kvonen er altså god nok.

Men det vil ikke skabe selvtilid eller tillid til regeringen, hvis den lærer frem med krav om, at folk skal have mindre for deres arbejde igennem nye forfalskninger af prisaalreguleringen eller igennem nedskæringer af købekraften ved nye forbrugsskatter. Jeg tror ikke, det er rigtigt, at den enkelte dansker har haft for stort et forbrug, men nærmere at nye investeringer har fundet sted i et tempo stærkere, end der har været tilsvarende midler til. Men det gør os jo stærkere fremover og kan absolut ikke svække tilliden.

Venter man for længe, vil de gode resultater udeblive.

Skal man fortsat have en høj produktion eller en føregøelse af denne produktion, sker det ene og alene ved, at de, der udfører arbejdet, mærker, at de får mere ud af det, hvis de bestiller mere. Modsat, hvis man på forhånd gør betalingen mindre, så vil arbejdspræsta-

Uden grundskyld — ingen fuldstændig inflationsstandsning.

Når jeg ikke har nævnt grundskylden, er det, fordi det her drejer sig om forholderegler med øjeblikkelig virkning. Og en grundskyldlovgivning har jo desværre ikke politiske muligheder for at blive gennemført fra den ene dag til den anden. Men det må fastslås, at uden en grundskyldlovgivning får man ikke standset den vigtigste og konstante inflationskilde: den kontinuerlige grundværdistigning, som danner grundlaget for nye papirværdier uden tilsvarende fremgang i realværdierne.

Som et led i en pengeopsagningspolitik har de konservative foreslået salg af telefon- og landmandsbankaktier, — en udmærket idé. Men hvis man skal have

en god pris for telefonaktierne, må det jo ske ved, at man tilkendegiver, at her ikke skal finde nogen socialisering sted senere hen.

Og lad os også få solgt de aktier, staten har i andre foretagender, som burde være af privatøkonomisk karakter hundrede procent: aktierne i stålvalseværket — og luftfartelskabet ikke at forglemme.

Lad sådanne aktier komme på børsen til deres rette vurdering, og lad staten komme ud af sine underskudsforretninger. Kun drift af privatøkonomisk karakter har mulighed for at blive virkelig økonomisk drift.

Englandsaftalen må tages op til revision.

Pariser-aftalerne om Europahandelens liberalisering skal overholdes, men Englandsaftalen må tages op til revision. Jeg har for foreslået, at man begrænser Englands-aftalen til at gælde for den del af smørret, som de enkelte landmænd hver for sig igennem deres mejeriorganisationer erklærer sig tilfredse med at levere til den lave pris på langtidsaftale, således at mejeriorganisationernes ledelse får virkelig rygdækning og ikke som nu blot organisatorisk rygdækning, som utallige landmænd enkeltvis har erklæret sig utilfredse med, men som de føler sig bundne af som medlemmer af et andelsmejeri.

Når en sådan tegning er ført igennem, ved man, hvor stor en procentdel af smørret man har til salg til tredjelende.

Men også om Englandspriserne må der optages nye forhandlinger, og det må endda ske straks, for jo længere det tidrum er, der er gået, hvor aftalerne skal have tilbagevirkende kraft, desto sværeste bliver det at opnå en højere pris.

Det er også lettere at handle med smør i den kolde tid af året.

Den kommende sterlingrevalvering.

En af grundene til, at England har holdt så fast på den nuværende pris, er utvivlsomt den engelske regerings viden om, at en sterlingopskrivning i forhold til dollar ikke i det lange løb kan undgås. Og tænkte man sig en sådan for få måneder siden, ja, så ville de 271 sh. 6 d. dengang med en højere sterlingkurs have været en relativt god pris.

Men de priestigalager, som fandt sted, som eftervirkninger efter devalueringen, fik øget fart efter Korea-krigens begyndelse, hvor også priserne steg målt i dollars, således at den inflation, som fandt sted i lande med blød valuta, blev verdensomspændende.

Selv når sterling bliver revalueret i forhold til dollars, vil de sh. 271/6 derfor ikke længere være en god pris på smørret, hvorfor vi nu står med bedre argumenter end før, medens det u-udtalte argument fra Englands side er svækket.

Medvirkende til, at det engelske pund må revalueres, er den omstændighed, at Canadas dollar er steget, og at det australske pund usædvanligt må stige. Men først og fremmest ved, at konjunkturerne har været gunstige for England — salg til stigende priser og køb på billige langtidsvilkår.

England har i det sidste år købt for mellem 500 og 600 millioner dollars guld i Amerika. En tilsvarende guldmængde er gået til andre lande.

Bliver dollars ikke mere en mangelvare?

Til trods for Amerikas guldeksport i år på ca. 1100 millioner dollars er der alligevel kommet balance i U.S.A.s udenrigshandel, som før viste et stort eksportoverskud (deraf Europas dollarmangel). Det vil sige, at der igen bliver flere dollars til rådighed udenfor U.S.A.

Det kan være interessant i den forbindelse at fremkomme med nogle tal om lønninger og priser i U.S.A. for at vurdere dollar'ens indre købekraft. Her i efteråret har der fundet lønstigninger sted på 4—6 dollars om ugen (25—40 kr.). Og gennemsnittet for industriarbejdere opgives nu til at være 67½ dollar eller 460 kroner i danske penge for en 5 dages uge. Bygningshåndværkerne har altid været blandt de højest betalte. Normalt er der fem-dages arbejdsuge, men på grund af mangelen på arbejdskraft indenfor byggefagene har der været betalt helt op til 48 dollars for at få en mureravend til at arbejde om lørdagen, — en dag for 325 danske kr.

U. S. News and World Reports for den 13. oktober nævner endvidere, at enkelte særligt dygtige fagarbejdere kan tjene 15.000 dollars (100.000 kroner) om året, medens mange tjener fra 7—10.000 dollars. Det er jo klart, at disse lønninger efterhånden har sat sit spor i priserne.

I samme udgave nævnes, at et sæt færdigsyet tøj nu stiger fra 300 til 400 kr. (prisen på uld gør sig gældende). Og et par barnesko kommer nemt op på 10 dollars), — en skive skinke til middag, som før kostede en dollar, kommer meget nemt i de fine forretninger op på 2 dollars nu (14 kr.).

En avis koster nu 35 øre, og en sportvognsbillet 1 krone, — 1 øg koster 40 øre, og mælk koster i storbyerne 1,50 kr. pr. liter.

Et hus, som i 1939 kostede 5.000 dollars, koster lige ved 12.000 dollars i dag.

Til gengæld er der jo andre ting, der er billigere, som f. eks. benzin, der spiller en stor rolle for den amerikanske arbejder, og som ikke engang koster 50 øre pr. liter, mod 74 øre her. Nye dollargrin koster ca. 10.000 kroner i danske penge, svarende til 3—4 måneders arbejdsloen for en autoarbejder.

Dollar'en holder altså op med at være mangelvare.

Hvis dollar skal bringes i bedre overensstemmelse med sin indre købekraft og i forhold til andre valutaers indre købekraft, må en dollardevaluering finde sted, — enten langsomt spontant ved at andre lande følger Canadas og Argentinas eksempel og frigiver valutahandelen, eller trinvis ved beslutninger om fluktuante kurser i de lande, som efterhånden finder sig mettet med dollars. Den langsomme tilpasning ved frigivelse vil være at foretrække, også i Danmark.

Løn og pris i Amerika.

Cigaretterne er endog meget billigere end her. Men det er da klart for enhver, at man i Danmark køber mere af daglige livsforbrændelser for kr. 8,46 (½ dollar), end man køber for 1 dollar i Amerika, selv om den er kr. 6,92 værd i danske penge.

Resultatet af tagesnak.

Det vil derfor ikke være klogt at samle på dollars i dag, — det vil faktisk være klogere af nationalbanken at frigive den dollar-beholdning, den har, så der kan blive købt varer for den, inden dollaren bliver endnu mindre værd. Men nationalbanken det nødvendigt at ligge med likvide dollar-reserver, ber nationalbanken i det mindste ombytte sin dollarbeholdning med guld, således som Italien, Svejt, Belgien, Frankrig, Holland, Argentina, Mexiko, Venezuela, Ægypten, Siam og England har gjort.

Hvornår denne å-jourføring af dollar, sterling og kroners reelle værdi vil finde sted, kan man jo desværre ikke spå om, men at den er nær forestående, må vist betragtes som værende udenfor enhver tvivl.

De mørke skyer, som visse politikere mener at kunne se på den danske valutahimmel, er, når det kommer til stykket, kun resultatet af deres egen tagesnak, og kan nærmest sammenlignes med den rimtåge, der i frostvejr kommer fra forpustede, ophidsede og lange mennesker med heftigt åndedræt.

Fejlen er, at politikere i almindelighed tænker for meget i tal og papir og for lidt i realverdi og varer.

Lad os håbe, at det er 13 realpolitikere, der nu er kommet til.

Denne artikel kunne De læse i Retsforbundets ugeblad »Vejen frem« nr. 44, for 4. november 1950. I dette blad bliver De holdt å jour med den økonomiske udvikling og med de politiske begivenheder. I særlig grad får De her fyldig og reel besked om Retsforbundets principper og politik, og det er De afskåret fra ved kun at læse de gamle partiers dagspresse.

»Vejen frem« kommer hver lørdag og koster kr. 16,00 om året, kr. 4,00 pr. kvartal. Redaktion og ekspedition: Colbjørnsensgade 7, København V, Telefon Vester 2856. Postgiro 7835.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk